

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 134/19

Λουξεμβούργο, 5 Νοεμβρίου 2019

Απόφαση στην υπόθεση C-192/18
Επιτροπή κατά Πολωνίας

Οι διατάξεις της πολωνικής νομοθεσίας περί του ορίου της ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστικών και των εισαγγελικών λειτουργών, οι οποίες θεσπίσθηκαν τον Ιούλιο του 2017, αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης

Με την απόφαση Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία των τακτικών δικαστηρίων) (C-192/18), την οποία εξέδωσε στις 5 Νοεμβρίου 2019, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) δέχθηκε την προσφυγή λόγω παραβάσεως που είχε ασκήσει η Επιτροπή κατά της Δημοκρατίας της Πολωνίας και διαπίστωσε ότι το κράτος μέλος αυτό παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, αφενός μεν, καθορίζοντας διαφορετικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησεως για τις γυναίκες και τους άνδρες που υπηρετούν ως δικαστικοί λειτουργοί, και, αφετέρου, μειώνοντας το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών των τακτικών δικαστηρίων, εξουσιοδοτώντας παράλληλα τον Υπουργό Δικαιοσύνης να εγκρίνει την παράταση του χρονικού διαστήματος της ενεργού υπηρεσίας των δικαστών αυτών.

Με πολωνικό νόμο της 12ης Ιουλίου 2017 μειώθηκε το όριο της ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών των τακτικών δικαστηρίων και των εισαγγελικών λειτουργών, καθώς και το όριο ηλικίας πρόωρης συνταξιοδότησεως των δικαστών του Sąd Najwyższy (Ανωτάτου Δικαστηρίου), στα 60 έτη για τις γυναίκες και στα 65 έτη για τους άνδρες, ενώ προγενέστερα τα όρια αυτά ηλικίας είχαν καθορισθεί στα 67 έτη για αμφότερα τα φύλα. Επιπλέον, με τον νόμο αυτό εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός Δικαιοσύνης να παρατείνει το χρονικό διάστημα ενεργού υπηρεσίας των δικαστών των τακτικών δικαστηρίων πέραν των νέων ως άνω καθορισθέντων ορίων ηλικίας συνταξιοδότησεως, τα οποία διαφέρουν αναλόγως του φύλου. Η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι οι κανόνες αυτοί αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης¹, άσκησε προσφυγή λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου.

Πρώτον, το Δικαστήριο αποφάνθηκε επί των διαφορών που καθιερώνονται με τον νόμο αυτό όσον αφορά τα όρια της ηλικίας συνταξιοδότησεως των γυναικών και των ανδρών δικαστικών λειτουργών, αντιστοίχως. Συναφώς, επισήμανε καταρχάς ότι οι συντάξεις που καταβάλλονται στους εν λόγω δικαστικούς λειτουργούς εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 157 ΣΛΕΕ, κατά το οποίο κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει την εφαρμογή της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία. Τα επίμαχα συνταξιοδοτικά καθεστώτα εμπίπτουν επίσης στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της οδηγίας 2006/54 οι οποίες αφορούν την ίση μεταχείριση στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως. Εν συνεχεία, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο ίδιος νόμος εισήγαγε προϋποθέσεις που ενέχουν άμεσα διακρίσεις λόγω φύλου, ιδίως όσον αφορά τον χρόνο κατά τον οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τύχουν των πλεονεκτημάτων που προβλέπουν τα οικεία συνταξιοδοτικά καθεστώτα. Τέλος, απέρριψε το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Πολωνίας ότι οι ως άνω προβλεπόμενες διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών δικαστικών λειτουργών όσον αφορά το όριο ηλικίας συνταξιοδότησεως συνιστούν μέτρο θετικής δράσεως. Πράγματι, οι διαφορές αυτές δεν μπορούν να αντισταθμίσουν

¹ Άρθρο 157 ΣΛΕΕ, άρθρο 5, στοιχείο α', και άρθρο 9, παράγραφος 1, στοιχείο στ', της οδηγίας 2006/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (ΕΕ 2006, L 204, σ. 23), καθώς και άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, ερμηνευόμενο με γνώμονα το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

τα μειονεκτήματα που αντιμετωπίζουν στη σταδιοδρομία τους οι γυναίκες δημόσιοι υπάλληλοι βοηθώντας τις γυναίκες αυτές στην επαγγελματική ζωή τους και επιλύοντας τα προβλήματα που αυτές μπορεί να αντιμετωπίζουν κατά την επαγγελματική σταδιοδρομία τους. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έκρινε ότι η επίμαχη νομοθεσία αντιβαίνει στο άρθρο 157 ΣΛΕΕ και στην οδηγία 2006/54.

Δεύτερον, το Δικαστήριο εξέτασε το μέτρο βάσει του οποίου εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Δικαιοσύνης να εγκρίνει ή όχι την παράταση της ενεργού υπηρεσίας των δικαστών των τακτικών δικαστηρίων πέραν του νέου, μειωμένου ως άνω, ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως. Με γνώμονα, ιδίως, την απόφαση της 24ης Ιουνίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Ανωτάτου Δικαστηρίου)², αποφάνθηκε καταρχάς επί του ζητήματος της εφαρμογής και του περιεχομένου του άρθρου 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ, βάσει του οποίου επιβάλλεται στα κράτη μέλη υποχρέωση να προβλέπουν τα ένδικα βοηθήματα και μέσα που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας στους τομείς που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Το Δικαστήριο επισήμανε συναφώς ότι τα πολωνικά τακτικά δικαστήρια ενδέχεται να κληθούν να αποφανθούν επί ζητημάτων απομμένων του δικαίου της Ένωσης, οπότε πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις που είναι συμφυείς με την προστασία αυτή. Προκειμένου, όμως, να διασφαλισθεί ότι τα δικαστήρια αυτά δύνανται να παρέχουν τέτοια προστασία, η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας τους έχει πρωταρχική σημασία.

Η ανεξαρτησία αυτή επιτάσσει, κατά πάγια νομολογία, να ασκεί το οικείο δικαιοδοτικό όργανο τα καθήκοντά του με πλήρη αυτονομία και αμερόληπτα. Το Δικαστήριο επισήμανε συναφώς ότι το γεγονός ότι ένα όργανο όπως ο Υπουργός Δικαιοσύνης διαθέτει την εξουσία να αποφασίζει να επιτρέψει ή όχι μια παράταση της ενεργού δικαστικής υπηρεσίας πέραν του κανονικού ορίου της ηλικίας συνταξιοδότησεως δεν αρκεί, βεβαίως, αφ' εαυτού, για να γίνει δεκτή η ύπαρξη παραβιάσεως της αρχής της ανεξαρτησίας των δικαστών. Ωστόσο, διαπίστωσε ότι οι ουσιαστικές προϋποθέσεις και οι όροι της διαδικασίας για την έκδοση τέτοιων αποφάσεων μπορούν, εν προκειμένω, να προκαλέσουν εύλογες αμφιβολίες ως προς το ανεπηρέαστο των οικείων δικαστών από εξωτερικά στοιχεία και ως προς την ουδετερότητά τους. Πράγματι, αφενός, τα κριτήρια βάσει των οποίων καλείται ο υπουργός να λάβει την απόφασή του είναι ιδιαίτερος αόριστα και μη επαληθεύσιμα, ενώ η απόφαση αυτή δεν απαιτείται να είναι αιτιολογημένη και δεν είναι δεκτική ένδικης προσφυγής. Αφετέρου, η διάρκεια του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο οι δικαστές ενδέχεται να αναμένουν την απόφαση του υπουργού εξαρτάται από τη διακριτική ευχέρεια του τελευταίου.

Επιπλέον, κατά πάγια, επίσης, νομολογία, η απαραίτητη προϋπόθεση περί ανεπηρέαστου των δικαστών από κάθε είδους εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις επιτάσσει ορισμένες εγγυήσεις για την προστασία των προσώπων στα οποία έχει ανατεθεί το δικαιοδοτικό έργο, όπως είναι η ισοβιότητα. Η αρχή της ισοβιότητας επιτάσσει, ιδίως, να έχουν οι δικαστές τη δυνατότητα να παραμένουν στη θέση τους ενόσω δεν έχουν συμπληρώσει το υποχρεωτικό όριο ηλικίας συνταξιοδότησεως ή έως τη λήξη της θητείας τους οσάκις αυτή έχει ορισμένη χρονική διάρκεια. Η εν λόγω αρχή, χωρίς να έχει εντελώς απόλυτο χαρακτήρα, επιδέχεται εξαιρέσεις μόνον εφόσον το δικαιολογούν θεμιτοί και επιτακτικοί λόγοι, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Εν προκειμένω, όμως, ο συνδυασμός του μέτρου της μειώσεως του κανονικού ορίου της ηλικίας συνταξιοδότησεως των δικαστών των τακτικών δικαστηρίων και του μέτρου βάσει του οποίου εξουσιοδοτείται ο Υπουργός Δικαιοσύνης να εγκρίνει, κατά διακριτική ευχέρεια, την παράταση της ενεργού υπηρεσίας των δικαστών αυτών πέραν του ως άνω καθορισθέντος νέου ορίου ηλικίας, για δέκα έτη στην περίπτωση των γυναικών δικαστικών λειτουργών και για πέντε στην περίπτωση των ανδρών, αντιβαίνει στην αρχή αυτή. Πράγματι, ο συνδυασμός αυτός μέτρων δύναται να προκαλέσει εύλογες αμφιβολίες στους πολίτες, ενισχύοντας την εντύπωση ότι το νέο σύστημα ενδέχεται, στην πράξη, να είχε ως σκοπό να παράσχει στον Υπουργό Δικαιοσύνης τη δυνατότητα να απομακρύνει, μετά τη συμπλήρωση του νέου κανονικού ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως, ορισμένες ομάδες δικαστών που υπηρετούν στα πολωνικά τακτικά δικαστήρια, διατηρώντας παράλληλα στην ενεργό υπηρεσία έτερο μέρος των δικαστών αυτών. Επίσης, δεδομένου ότι η έκδοση της αποφάσεως του υπουργού δεν υπόκειται σε καμία προθεσμία, ενώ ο ενδιαφερόμενος

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Ιουνίου 2019, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία του Ανωτάτου Δικαστηρίου) (C-619/18, EU:C:2019:531, βλ. ανακοινωθέν Τύπου αριθ. [81/19](#)).

δικαστής εξακολουθεί να ασκεί τα καθήκοντά του μέχρι την έκδοση της απόφασής αυτής, τυχόν απορριπτική απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης ενδέχεται να εκδοθεί αφού ο ενδιαφερόμενος δικαστής συνέχισε να ασκεί τα καθήκοντά του πέραν του νέου ορίου ηλικίας συνταξιοδότησεως.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106